

Program certyfikacji to inaczej mówiąc skrócony opis procedury certyfikacyjnej systemu KZR INiG realizowany przez Jednostkę Certyfikującą Systemy Zarządzania TÜV NORD Polska Sp. z o.o. (dalej zwaną Jednostką Certyfikującą).

Jednostka Certyfikująca TÜV NORD Polska Sp. z o.o. nie formułuje żadnych merytorycznych wymagań oprócz tych, które zawierają dokumenty będące podstawą certyfikacji:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (RED II)
- Opis Systemu Kryteriów Zrównoważonego Rozwoju INiG-PIB

Na życzenie klienta dokumenty odniesienia będą udostępniane klientowi.

Procedura certyfikacyjna Systemu dzieli się na kilka, poniżej opisanych faz. Jest ona realizowana przez pracowników i auditorów TÜV NORD Polska.

Do każdego procesu certyfikacji auditorzy wybierani są przez Kierownika/ Jednostki Certyfikującej Systemy odpowiednio do posiadanych kwalifikacji i kompetencji.

Przygotowanie i planowanie auditu

Przygotowanie do auditu służy zbadaniu celowości i możliwości przeprowadzenia certyfikacji u Klienta.

Na podstawie wypełnionego i przesłanego przez Klienta „Zapytania ofertowego” Jednostka Certyfikująca ocenia czy posiada wszystkie konieczne informacje i czy są one wystarczające dla sformułowania oferty dla Klienta (ewentualne niejasności wyjaśniane są z Klientem). Warunki certyfikacji zawiera przesłana do Klienta oferta. Rozpoczęcie procesu certyfikacji następuje po przesłaniu przez Klienta zlecenia akceptującego ofertę.

Warunkiem przeprowadzenia auditu certyfikacyjnego (początkowej certyfikacji) jest rejestracja Klienta w Systemie KZR INiG. W przypadku auditu recertyfikacyjnego (ponownej certyfikacji) Klient zmieniający Jednostkę Certyfikującą powinien poinformować o zmianie Instytut Nafty i Gazu przez platformę Moduł KZR.

Jednostka Certyfikująca zawiera z Klientem umowę na certyfikację systemu zarządzania, która określa prawa i obowiązki stron.

Zlecenie Klienta jest podstawą do rozpoczęcia fazy planowania i przeprowadzenia auditu.

Jednostka Certyfikująca, z odpowiednim wyprzedzeniem, informuje klienta o terminie każdego auditu (uzgodnionym z klientem) oraz składzie zespołu auditorskiego. Każdorazowo wyznaczany jest lider zespołu auditowego. Klient ma prawo zgłoszenia uzasadnionego sprzeciwu wobec wyznaczenia każdego konkretnego auditora lub eksperta technicznego.

Klient jest zobowiązany do umożliwienia auditorom wykonania wszystkich czynności niezbędnych dla przeprowadzenia auditów, w tym działań umożliwiających analizę dokumentacji i zapewnienia dostępu do wszystkich procesów i obszarów objętych certyfikacją.

Przed ponowną certyfikacją podmiotu gospodarczego, u którego stwierdzono na poprzednim audicie poważną niezgodność, auditor ocenia stopień takiej niezgodności i ma prawo do poinformowania Systemu KZR INiG o jej wystąpieniu.

Każdy audit jest zaplanowany przez lidera zespołu auditowego, a plan zakomunikowany klientowi z wyprzedzeniem w stosunku do daty auditu.

Audit początkowej certyfikacji (certyfikacyjny)

Audit certyfikacyjny (pierwsza certyfikacja) obejmuje ocenę wdrożenia i skuteczności systemu, jest auditem gotowości oceniającym procedury auditowanego i jego świadomość nowych zobowiązań. Audit ma na celu:

- a) ocenę dokumentacji organizacji klienta
- b) ocenę lokalizacji klienta i specyficznych dla lokalizacji warunków oraz przeprowadzenia rozmów z personelem klienta w celu określenia stopnia wdrożenia wymagań standardu
- c) przeprowadzenie oceny statusu klienta i zrozumienia przez niego wymagań standardu, zwłaszcza w odniesieniu do identyfikacji kluczowych aspektów sposobu działania lub znaczących aspektów, procesów, celów i działań
- d) zebranie niezbędnych informacji dotyczących zakresu certyfikacji produktów, procesów i lokalizacji klienta, związanych z nimi prawnych i urzędowych przepisów oraz oceny stosowania i spełniania tych przepisów (np. w odniesieniu do jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego)

Podczas auditu musi zostać z klientem ustalona dokładna treść zakresu certyfikacji, jaki zostanie umieszczony na certyfikacie biorąc pod uwagę wytwarzane produkty, stosowane procesy oraz technologie. Zakres ustalony podczas auditu musi być spójny z zakresem zgłoszonym do modułu KZR. Jeśli jest rozbieżność, klient powinien podczas auditu zgłosić zmianę zakresu w module KZR. Zadaniem zespołu auditowego jest ocena praktycznego wdrożenia standardu i jego skuteczności. Jest to wykonywane poprzez wywiady z kierownictwem i pracownikami, wgląd w dokumenty i zapisy, obserwacje ważnych obszarów i procesów na miejscu.

Audit rozpoczyna spotkanie otwierające (biorą w nim udział zwykle pracownicy organizacji pełniący kierownicze funkcje w obszarach zaplanowanych do auditu oraz zespół auditowy), które służy omówieniu przebiegu auditu.

Przebieg auditu auditorzy dokumentują prowadząc zapisy w Liście pytań kontrolnych KZR. Audit jest prowadzony zgodnie z planem, który powinien obejmować ocenę spełniania wszystkich wymagań standardu.

Audit kończy się spotkaniem zamykającym (uczestnicy jak na spotkaniu otwierającym), na którym zespół auditorów zapoznaje klienta ze spostrzeżeniami z auditu i jego wynikiem.

Dokumentacja auditu: plan auditu, raport z auditu, Lista pytań kontrolnych KZR, plan działań dla niezgodności (jeśli wystąpiły), protokół zwolnienia, formularz zamówienia certyfikatów. Raport z auditu formułowany przez lidera zespołu auditowego opiera się głównie na ustaleniach z auditu.

Przyznanie certyfikatu i nadzorowanie systemu

Decyzję o przyznaniu certyfikatu podejmuje Kierownik Jednostki Certyfikującej lub powołana przez niego osoba, na wniosek lidera zespołu auditowego, po zakończeniu auditu z pozytywnym wynikiem. Jeżeli umowa o certyfikację i prawo użytkowania znaku Jednostki Certyfikującej jest podpisana i należność za usługę certyfikacyjną uregulowana, to certyfikaty oraz sprawozdanie z auditu są przekazywane Klientowi, po uprzednim opublikowaniu certyfikatu przez Administratora systemu.

W przypadku decyzji o nieudzieleniu certyfikacji Kierownik Jednostki Certyfikującej lub powołana przez niego osoba powiadomi o tym fakcie klienta na piśmie, podając powody tej decyzji.

Okres ważności certyfikatu wynosi jeden rok, licząc od daty podjęcia decyzji o przyznaniu certyfikatu.

Audit ponownej certyfikacji (recertyfikacyjny)

Audit recertyfikacyjny ma na celu przedłużenie ważności certyfikacji na kolejny okres, ale dotyczy także podmiotów, które certyfikują się po przerwie w okresie certyfikacji lub w przypadku, w którym firma zmienia system certyfikacji. W przypadku recertyfikacji auditowane są nie tylko procedury, ale również dane z poprzedniego okresu. Audit ten wraz z korekcjami dotyczącymi stwierdzonych niezgodności oraz zwolnieniem procesu w jednostce certyfikującej musi być zakończony przed upływem daty ważności certyfikatu. Taka decyzja musi być udokumentowana. Audit recertyfikacyjny poprzedzony jest nową ofertą.

Zakres auditu recertyfikacyjnego:

Auditor sprawdza wszystkie elementy normy, dokonuje przeglądu dokumentacji, reklamacji i zażeń klientów auditowanej organizacji dotyczących systemu zarządzania, użycia certyfikatów oraz logo jednostki certyfikującej oraz logo systemu KZR INiG. Dokumentacja auditowa jak tożsama jak dla auditu certyfikacyjnego. Poza powyższymi dokumentami auditor dokonuje sprawdzenia następujących elementów:

- wykaz wszystkich lokalizacji podlegających zakresowi certyfikacji.
- dla każdej lokalizacji sprawdzane są odrębne zapisy w zakresie bilansu masy;
- wykaz wszystkich wejść do lokalizacji, w tym opisy surowców i szczegóły wszystkich dostawców;
- wykaz wszystkich produktów z lokalizacji, w tym opisy materiałów i szczegóły wszystkich klientów;
- współczynniki konwersji;
- ramy czasowe bilansu masy oraz czy dane dotyczące zrównoważonego rozwoju odpowiadają zasobom fizycznym
- przykładowe obliczenia (wejścia/wyjścia, przeliczniki i wszelkie przeniesione salda)

Auditor zobowiązany jest podać nazwy wszystkich systemów, w których uczestniczy i udostępnić auditorowi/audиторom wszystkie odpowiednie informacje, w tym dane bilansu masy, raporty z auditów, itp. Nieprzedstawienie takich informacji traktowane jest jako poważna niezgodność.

Auditor zobowiązany jest zweryfikować całość bilansu masy nawet, jeśli prowadzony jest on według więcej niż jednego systemu dobrowolnego.

Zawieszenie certyfikatu

W szczególnych przypadkach, takich jak: stwierdzone przypadki niewłaściwego używania certyfikatu lub znaku Jednostki Certyfikującej jednostka zawiesza certyfikat, o czym powiadamia Klienta na piśmie. Certyfikat może być też zawieszony z ramienia Systemu KZR INiG, jeśli naruszone zostały postanowienia umowy, ale nie zostały sklasyfikowane jako niezgodności.

W takim przypadku Klient ma obowiązek niezwłocznie zaprzestać używania certyfikatu/znaku w jakichkolwiek celach do czasu ustania stanu zawieszenia. Czas trwania zawieszenia oraz warunki jego zakończenia określa Jednostka Certyfikująca lub KZR INiG.

W przypadku zawieszenia certyfikatu, firma nie może nabywać/zbywać towarów jako zrównoważonych, ale wciąż jest zobowiązana do kontrolowania bilansu masy, a towary na magazynie utrzymują status zrównoważonych. Tym samym, okres zawieszenia jest również przedmiotem weryfikacji w trakcie auditu.

Stan zawieszenia kończy się przywróceniem prawa do używania certyfikatu po spełnieniu przez zleceniodawcę określonych warunków lub cofnięciem certyfikatu.

Cofnięcie certyfikatu

Certyfikat może zostać cofnięty w wyniku auditu przeprowadzonego przez jednostkę certyfikującą lub auditorów KZR INiG w przypadku stwierdzenia poważnej(ych) lub krytycznych niezgodności. Cofnięcie certyfikatu pozbawia firmę uczestnictwa w systemie KZR INiG. W przypadku cofnięcia certyfikatu, również towary tracą status zrównoważonych.

O cofnięciu certyfikatu Jednostka Certyfikująca powiadamia Klienta na piśmie. Cofnięcie certyfikatu jest trwałym wygaśnięciem prawa do używania certyfikatu/znaku. W sytuacji, gdy certyfikat zostanie cofnięty, Klient ma obowiązek niezwłocznie zwrócić certyfikat Jednostce Certyfikującej, wycofać i zniszczyć posiadane kopie oraz zaprzestać używania certyfikatu/znaku w jakichkolwiek celach.

Certyfikat może zostać przywrócony po audicie z pozytywnym wynikiem, jednak nie wcześniej niż 3 miesiące od daty utraty ważności certyfikatu.

Audity specjalne

Audit poprawkowy

Audit poprawkowy jest konieczny w przypadku, gdy usunięcie niezgodności i skuteczność działań korygujących można potwierdzić tylko poprzez weryfikację na miejscu. Zakres auditu poprawkowego ogranicza się do w/w weryfikacji. Czas trwania i termin auditu poprawkowego ustala z klientem lider zespołu auditowego.

Audit rozszerzający/ograniczający

Na wniosek Klienta dotyczący rozszerzenia zakresu udzielonej certyfikacji jednostka certyfikująca przeprowadza tzw. audit rozszerzający. Zakres oceny dokumentacji i auditu jest odpowiedni do proponowanego rozszerzenia zakresu.

Jednostka certyfikująca może ograniczyć zakres certyfikacji w celu wykluczenia tych części, które nie spełniają wymagań. Decyzję o ograniczeniu podejmuje Kierownik Jednostki Certyfikującej, może ona zapaść po dodatkowym audicie (ograniczającym).

Audit rozszerzający/ograniczający może być wykonany pomiędzy auditami certyfikującym i recertyfikującym. Postępowanie po audicie odpowiednio jak po audicie certyfikacyjnym. Audit rozszerzający/ograniczający nie ma wpływu na czas ważności certyfikatu. Metodologia i dokumentowanie auditu jak dla auditu certyfikacyjnego.

Audity specjalne z krótkim terminem/skarga

W szczególnych, uzasadnionych przypadkach (np. w wyniku skarg klientów certyfikowanej organizacji na jej system, zawieszenia certyfikatu), może być konieczne przeprowadzenie dodatkowego auditu. Stwierdzenie jego konieczności zależy od oceny jednostki certyfikującej. Jednostka certyfikująca każdorazowo jest zobowiązana do przesłania zleceniodawcy informacji o powodzie auditu, jego zakresie, związanych z auditem kosztach i o jego terminie.

Audit w nadzorze

W przypadku punktów zbiórki i firm handlowych zajmujących odpadami i pozostałościami (pozostałości z rolnictwa, akwakultury, rybołówstwa i leśnictwa, oraz pozostałościami przemysłowymi) obowiązkowo jest przeprowadzany audit przez jednostkę certyfikującą sześć miesięcy po pierwszej (wstępnej) certyfikacji. W przypadku punktów zbiórki i handlarzy zajmujących się zarówno odpadami i pozostałościami oraz materiałami świeżymi (np. olejami roślinnymi), dodatkowy audit przeglądowy przeprowadzany jest po trzech miesiącach od pierwszego auditu certyfikującego (obejmujący pierwszy okres bilansu masy).

Certyfikacja grupowa producentów rolnych

Audit grupowy jest możliwy tylko dla jednorodnych grup rolników. Audit grupowy ma zastosowanie jedynie dla producentów rolnych; nie stosuje się do pozostałych podmiotów gospodarczych uczestniczących w łańcuchu dostaw.

Spełnienie kryteriów dotyczących gruntów jest w tym przypadku dozwolone, jeśli obszary są położone blisko siebie i mają podobną charakterystykę. Obliczenie wskaźników emisji gazów cieplarnianych dla grupy jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy producenci mają podobne systemy produkcji oraz uprawy. Rolnicy dostarczający ziarno do pierwszego zbierającego lub rolnicy, którzy są członkami organizacji rolniczych i spółdzielni mogą być traktowani jako grupa. Organizacja rolników wyznacza przedstawiciela do zarządzania, który jest odpowiedzialny za zarządzanie grupą i za wdrożenie wymagań systemowych. Certyfikat jest wydawany pierwszemu zbierającemu lub centrali organizacji. W tym przypadku pierwszy zbierający/centrala organizacji są zobowiązani do:

- prowadzenia wykazu gospodarstw
- przechowywania kontraktów / faktur
- kontaktowania jednostkę certyfikującą z rolnikami
- przechowywania deklaracji producentów rolnych
- odpowiedzialności za kierowanie procesem certyfikacji

Wydanie certyfikatu jest możliwe tylko wtedy, gdy weryfikacja poszczególnych gospodarstw została przeprowadzona i zakończona.

W przypadku, gdy pierwszy zbierający otrzymuje surowce od wielu producentów rolnych, minimalna liczba auditowanych gospodarstw musi wynosić pierwiastek kwadratowy (x , gdzie x to liczba gospodarstw), w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej. Audit pierwszego zbierającego jest obowiązkowy. Identyfikacja poważnej niezgodności na poziomie rolnika nie skutkuje bezpośrednim wycofaniem certyfikatu dla skupującego. Jednak konieczna jest korekta bilansu masy, zaś nieprawidłowy bilans masy po korekcie oznacza poważną niezgodność.

Audit wielu lokalizacji

Podmiot posiadający więcej niż jedną lokalizację, czyli miejsce o ściśle określonych granicach wyposażone w kontenery, urządzenia przetwórcze lub logistyczne, infrastrukturę przesyłową i dystrybucyjną itp., gdzie produkty są przechowywane, mogą być mieszane, mieszanka może być dzielona i posiada jeden wspólny system zarządzania stosuje się następujące zasady:

- minimalna liczba miejsc podlegających kontroli wynosi pierwiastek kwadratowy z całkowitej liczby miejsc należących do tego podmiotu, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej
- główna siedziba podlega auditowi raz do roku.
- przed wydaniem certyfikatu podmiotowi gospodarczemu audit musi zostać przeprowadzony i zakończony we wszystkich miejscach.

W przypadku pierwszej certyfikacji wymagany jest audit wybranych obiektów na miejscu. Jednak, jeśli centrala wdrożyła system planowania zasobów przedsiębiorstwa (ERP), który obejmuje wszystkie lokalizacje i dostępne są dokumenty potwierdzające legalizację urządzeń pomiarowych, audit można przeprowadzić zdalnie. Poważne niezgodności wykryte w którymkolwiek obiekcie powodują unieważnienie certyfikatu dla całej firmy.

Dodawanie lokalizacji:

W przypadku, kiedy firma w trakcie trwania certyfikatu zdecyduje się na dodanie magazynu(ów), wówczas obowiązują następujące zasady:

- w przypadku dodania magazynu (ów) do lokalizacji głównej, gdy obliczony pierwiastek kwadratowy sumy obiektów pozostaje taki sam – audit na miejscu nie jest wymagany
- w przypadku dodania magazynu (ów) do lokalizacji głównej, odejmujemy pierwotną liczbę lokalizacji od wyniku pierwiastkowania sumy obiektów po dodaniu lokalizacji. Różnica (zaokrąglona do najbliższej liczby całkowitej) stanowi ilość lokalizacji podlegających auditowaniu na miejscu.

Te same zasady obowiązują w celu ustalenia liczby rolników/miejsc pochodzenia odpadów / pozostałości do weryfikacji.

Usuwanie lokalizacji:

W takim przypadku wymagana jest weryfikacja bilansu masowego próby z wycofanych lokalizacji. Próba obliczana jest jako pierwiastek kwadratowy liczby wycofanych lokalizacji. Jeśli wszystkie wymagane dokumenty są dostępne w biurze, może być przeprowadzony jako kontrola dokumentów. Ta sama zasada dotyczy rolników/miejsc pochodzenia odpadów i pozostałości, które dostarczają materiały do pierwszego punktu skupu.

Zmiany mające wpływ na certyfikację**Zmiany wymagań standardów**

Wszystkie zmiany dotyczące wymagań standardów KZR INiG przekazywane są klientom przez Administratora systemu. Zgodnie z wytycznymi Administratora systemu, TNP weryfikuje wdrożenie zmian u klientów podczas kolejnego auditu recertyfikacyjnego lub podczas auditu dodatkowego, jeśli jest to konieczne.

Zmiany zainicjowane przez Klienta

Zgodnie z umową certyfikacyjną, klient ma obowiązek poinformowania jednostkę o wszelkich istotnych zmianach, mogących mieć wpływ na certyfikację, jak np. zmiana formy prawnej, zmiana lokalizacji, w której prowadzona jest działalność, zmiana zakresu.

W takim przypadku analizowana jest potrzeba przeprowadzenia dodatkowego auditu. Jeżeli zmiana wymaga przeprowadzenia auditu, proces przeprowadzany jest zgodnie ze standardową ścieżką, uwzględniając w kalkulacji czasu audytowego ograniczony zakres auditu.

Odwołania i skargi

Klientowi przysługuje w stosunku do decyzji Jednostki Certyfikującej prawo odwołania. Odwołania są rozpatrywane wg procedur Jednostki. O przebiegu i wyniku postępowania odwoławczego Klient jest informowany pisemnie.

Jednostka Certyfikująca jest zobowiązana do przyjmowania i rozpatrywania skarg na własną działalność oraz na działalność certyfikowanych przez nią klientów. Skargi są rozpatrywane wg procedur jednostki. O przebiegu i wyniku rozpatrzenia skargi Jednostka Certyfikująca informuje (jeśli to możliwe) składającego skargę.